

Utbildningsinspektion i Lunds skola, förskoleklass och grundskola årskurs 1–9

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i Hudiksvalls kommun och besökt Lunds skola den 17-18 april 2008. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i helhetsbedömningen åtgärdas. Åtgärderna ska redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid nästkommande inspektion. Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Lunds skola, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolorna från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

I Lunds skola intervjuades elever, rektorn, lärare och föräldrar. Inspektörerna besökte även förskoleklassen och lektioner i samtliga klasser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns i skolan utgör underlag för bedömningen. Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakkuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Lunds skola	Antal elever
Förskoleklass	29
Grundskola	287

Källa: Uppgifter från Lunds skola i samband med inspektionen år 2008.

I Lunds skola finns förskoleklass och grundskolans årskurser 1–9. I anslutning till skolan finns fritidshem som också ingår i rektorns ansvarsområde. Kommunens ansvarstagande för skolbarnsomsorg beskrivs i separat verksamhetsrapport avseende hela kommunen.

Helhetsbedömning

Inspektionen i Lunds skola visar på låga resultat för årskurs 9 år 2007. Resultaten ligger under genomsnittet för riket. Skolans kunskapsresultat i årskurs 9 bör förbättras, särskilt då med hänvisning till resultatet gällande fullständiga betyg vilket kraftigt har försämrats år 2007 i jämförelse med 2006. Resultaten för de nationella ämnesproven i matematik och engelska i årskurs 5 har försämrats mellan de senaste två åren. Det finns inget resultat redovisat för nationellt ämnesprov i svenska år 2007.

Det finns på en skolövergripande nivå inte någon uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat som underlag för skolans utveckling i syfte att vidta åtgärder för att förbättra elevernas resultat. Utifrån skolans redovisade resultat är det viktigt att ett sådant arbete kommer till stånd så att förbättringsåtgärder kan vidtas. Skolan bör vid denna övergripande uppföljning och utvärdering fokusera på innehåll och metoder i undervisningen så att orsaker till resultaten inte i första hand söks hos elever eller i elevgrupper. På lärarnivå i årskurs 5 sker företrädesvis uppföljning av elevernas kunskapsutveckling i svenska, matematik och engelska. Det innebär att det saknas en samlad bild av kunskapsresultaten i samtliga ämnen i förhållande till kursplanernas mål i årskurs 5. I årskurs 7–9 följer lärarna upp elevernas kunskapsresultat i samtliga ämnen som underlag för utveckling och förbättring av sin undervisning.

I inspektionen framkommer dock att skolan har goda rutiner för att upptäcka stödbehov och att åtgärda dessa. Även anpassningen av undervisningen till varje elevs förutsättningar fungerar väl på skolan. Trots detta har skolans kunskapsresultat försämrats. För att nå en ökad måluppfyllelse bör uppföljning och utvärdering av undervisningens innehåll och metoder förbättras vilket kan bidra till en ökad måluppfyllelse för skolan.

Den pedagogiska verksamheten i Lunds skola avseende normer och värden, elevers möjligheter till inflytande och ansvar över sitt eget lärande samt att ge eleverna kunskap i demokratins principer genom arbete i demokratiska former håller god kvalitet.

Det finns enligt inspektörernas bedömning en osäkerhet hos skolans lärare angående läroplanens mål att sträva mot och vilken funktion dessa är tänkta att ha som underlag för planeringen av undervisningen. Detta bör skolan arbeta med att förbättra.

Eleverna i Lunds skola upplever att de är trygga och trivs på skolan något som även personal och föräldrar bekräftar. Detta kan bland annat härledas till ett regelbundet värdegrundsarbete på skolan. Eleverna har varit delaktiga i framtagandet av skolans gemensamma ordningsregler.

Rektorn är ansvarig för hela skolans utveckling och inspektörerna bedömer att rektorns pedagogiska ledarskap bör förbättras så att utbildningen utvecklas mot de nationella målen, avseende exempelvis att försäkra sig om att eleverna ges möjlighet att nå målen för samtliga ämnen i årskurs 5 och att all undervisning utgår från läro-

planens och kursplanernas mål att sträva mot samt att svenska som andra språk ges som ett eget ämne.

Slutligen bör skolans systematiska kvalitetsarbete förbättras när det gäller t ex arbetet med uppföljning och utvärdering av kunskapsresultaten på en skolövergripande nivå.

Brister som måste åtgärdas

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skolan gör inte någon systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat i förhållande till de nationella målen i samtliga ämnen i årskurs 5 och 9 (2 kap. 6 § grundskoleförordningen samt avsnitt 1 och 2.8 i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet, Lpo 94).
- Elevernas kunskapsutveckling följs inte upp i samtliga ämnen (avsnitt 2.7 läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet).
- Skolans ordningsregler har inte utarbetats under medverkan av föräldrar (6 kap. 8 b § grundskoleförordningen).
- Skolans likabehandlingsplan uppfyller inte de krav som ställs på en sådan plan (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever och 2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en likabehandlingsplan).
- Eleverna ges inte möjlighet att nå de nationella målen för hem- och konsumentkunskap i årskurs 5 (2 kap. 6 § grundskoleförordningen).
- Svenska som andraspråk anordnas inte i enlighet med förordningen (2 kap. 16 § grundskoleförordningen).
- Betyg sätts inte i alla ämnen i årskurs 8 i enlighet med förordningens krav (7 kap. 4 och 7 §§ grundskoleförordningen).
- Skriftliga omdömen för elever som i slutet av nionde skolåret inte nått upp till målen och därmed saknar betyg i ett ämne eller ämnesblock upprättas inte enligt förordningen (7 kap. 9 § grundskoleförordningen).
- Alla elever genomför inte nationella ämnesprov i årskurs 9 i matematik. (7 kap. 10 § grundskoleförordningen).
- Utvecklingssamtal genomförs inte i enlighet med förordningen (7 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Skolan ger inte eleverna den garanterade undervisningstiden i elevens val (2 kap. 3 § grundskoleförordningen, bilaga 3 till skollagen).
- Alla elever ges inte möjlighet att välja engelska eller svenska som alternativ till moderna språk inom ramen för språkvalet (2 kap. 18 § grundskoleförordningen).
- Beslut om placering av elev i särskild undervisningsgrupp fattas inte i enlighet med förordningen (5 kap. 5 § grundskoleförordningen).

4 (18)

- Kvalitetsredovisningen uppfyller inte förordningens krav (3, 3 a och 4 §§ förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).

Områden som är i behov av förbättringsinsatser

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- Skolans kunskapsresultat bör förbättras.
- De individuella utvecklingsplanerna bör förbättras
- Skolan bör försäkra sig om att all undervisning utgår från läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot.
- Skolan bör tillse att nu gällande kursplaner och ämnesbeteckningar för naturorienterade och samhällsorienterade ämnen används på skolan.
- Åtgärdsprogrammen bör förbättras.
- Det pedagogiska ledarskapet bör förbättras.
- Skolans systematiska kvalitetsarbete bör förbättras.

Bedömningar

Nedan redovisas inspektionens bedömningar utifrån en fyrgradig kvalitetsskala enligt följande:

- *Mycket god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav *väl* uppfylls.
- *God* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav i *huvudsak* uppfylls.
- *Mindre god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav endast *delvis* uppfylls.
- *Ej godtagbar* kvalitet innebar en *avsevärd avvikelse* från styrdokumentens mål och krav.

1 KUNSKAPER

Inom detta granskningsområde behandlas skolans kunskapsresultat och arbetet för att varje elev ska nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger för att eleverna ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om eleverna tillägnar sig kunskaper i enlighet med läroplanens och kursplanernas mål.

Tabell 1. Nationella ämnesprov för årskurs 5. Tabellen anger andelen elever i procent som enligt skolans bedömning uppnått målen i ämnesproven i Lunds skola. Dessutom anges andel elever som bedömts uppnått målen totalt i kommunen.

	Lunds skola		Hudiksvalls kommun	
Ämne	År 2006	År 2007	År 2006	År 2007
Svenska (andel i procent)	100	-	84	70
Engelska (andel i procent)	93	89	80	75
Matematik (andel i procent)	73	69	80	64

Källa: Uppgifter från Lunds skola och Hudiksvalls kommun.

Tabell 2. Sammanställning av betygsresultat för årskurs 9 i Lunds skola jämfört med samtliga skolor i riket år 2006 och 2007.

	Lunds skola		Riket	
	2006	2007	2006	2007
Andel (i procent) som nått målen i alla ämnen	85	64	76,0	76,1
Andel (i procent) behöriga till nationellt program	92	86	89,5	89,1
Meritvärde ¹	205	190	206,8	207,3

Källa: Skolverkets uppföljningsstatistik.

Kommentar:

De nationella ämnesproven i grundskolans årskurs 5 används bland annat för att lärare ska ges stöd i arbetet med att bedöma om eleverna uppnått kursplanernas mål i svenska, matematik och engelska. I tabell 1 ovan redovisas resultaten för de nationella ämnesproven under perioden 2006-2007. Redovisningen av de resultat som uppnått i Lunds skola visar på en försämring av resultaten mellan de två senaste åren. När det gäller resultatet i nationellt ämnesprov i svenska för årskurs 5 finns inte någon uppgift framtagna för år 2007. Det är enligt rektorn med anledning av att eleverna inte gjort alla delprov. Någon jämförelse med tidigare år kan därmed inte göras. Resultatet för ämnesprovet i engelska har försämrats från 93 procent av eleverna som nådde målet år 2006 till 89 procent 2007. Motsvarande siffror för ämnesprovet i matematik är 73 respektive 64 procent. Skolan har inte på en övergripande nivå analyserat bakgrunden till de försämrade resultaten. Lunds skola kan inte redo-

¹ Meritvärdet utgörs av summan av betygsvärdena för de 16 bästa betygen i elevens slutbetyg (G=10, VG=15 och MVG=20). Det möjliga maxvärdet för varje enskild elev är 320 poäng. Det genomsnittliga meritvärdet beräknas för de elever som fått betyg i minst ett ämne. Elevernas sammanlagda poäng divideras med antal elever som fått betyg i minst ett ämne.

visa några resultat i övriga ämnen vilket innebär att det inte går att bedöma i vilken mån eleverna når kursplanernas mål i årskurs 5 i samtliga ämnen. Se vidare avsnittet 3.3 Rektors ansvar.

Genomsnittliga betygsresultat i årskurs 9 för Lunds skola redovisas i tabell 2 ovan. Av tabellen framgår att betygsresultaten i Lunds skola år 2007 är lägre än jämfört med riket och har försämrats sedan år 2006 på samtliga, i tabellen, redovisade delar. Det är endast 64 procent av eleverna som år 2007 får fullständigt betyg från grundskolan vilket är en kraftig försämring jämfört med 85 procent år 2006. Skolan har inte på en övergripande nivå analyserat och utvärderat dessa resultat som grund för utveckling av verksamheten.

Vidare uppvisar skolan vissa skillnader i resultat mellan pojkar och flickor gällande meritvärde år 2007, 190 mot 206 och då till flickornas fördel. Även när det gäller betyg i enskilda ämnen finns skillnader både år 2006 och 2007. Exempelvis har 61 procent av flickorna jämfört med 13 procent av pojkarna i hem- och konsumentkunskap och 23 procent av flickorna och 0 procent av pojkarna i svenska år 2007 fått betyget Mycket väl godkänt. Skolan har inte utvärderat dessa skillnader.

I jämförelse med resultaten i de nationella ämnesproven för årskurs 9 år 2006 och 2007 som redovisas gällande andel elever som nått målen är dessa huvudsakligen i överensstämmelse med betygsresultaten i ämnena svenska och engelska. Resultatet på det nationella ämnesprovet i matematik ligger år 2007 på en mycket låg nivå, endast 31 procent av eleverna har uppnått minst godkänt. Detta förklaras av skolan med att det funnits bristande kännedom gällande kravet på obligatoriskt genomförande av nationella ämnesprov i årskurs 9 vilket ledde till att endast 30 procent av eleverna deltog i provet. Med anledning av detta kan inte någon jämförelse med betygen år 2007 göras. Dock överensstämde resultaten i nationellt ämnesprov i matematik och betygen år 2006. Inte heller skolans resultat i nationella ämnesprov för årskurs 9 används på en skolövergripande nivå som underlag för uppföljning och utvärdering av undervisningen.

De låga resultaten för år 2007 kopplas av skolan till elevgruppen och då bland annat till den låga studiemotivationen. Inga utvärderingar har dock på en skolövergripande nivå gjorts angående innehåll och genomförande av undervisningen i syfte att vidta åtgärder för ökad måluppfyllelse.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om lärarna fortlöpande följer upp resultaten så att undervisningsmål och metoder ständigt kan prövas och utvecklas i förhållande till styrdokumentens krav,
- om kunskapsresultaten följs upp i alla ämnen,
- om kunskapsresultaten följs upp regelbundet under hela skoltiden,
- om utvecklingssamtal genomförs om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas,
- om en framåtsyftande individuell utvecklingsplan upprättas i samband med utvecklingssamtalen.

Bedömning av området Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Lärarna i årskurs 7–9 i Lunds skola följer upp och utvärderar elevernas kunskapsutveckling i alla ämnen och utifrån dessa görs förändringar i undervisningen. Diskussioner sker i arbetslaget angående uppföljningar och analyser av betygsresultaten. Dock framkommer i samtal och intervjuer att orsaker söks hos elever eller elevgrupper snarare än i innehåll och genomförande av undervisningen. Lärarna i årskurs 1–5 följer upp och utvärderar elevernas kunskapsutveckling företrädesvis i svenska, matematik och engelska och utifrån detta görs förändringar och anpassningar i undervisningen. Som underlag för uppföljningen används olika tester, diagnoser och de nationella ämnesproven för årskurs 5. Någon uppföljning i samtliga ämnen görs inte för elever i årskurs 5.

I Lunds skola genomförs utvecklingssamtal minst en gång per termin upp till och med höstterminen i årskurs 9 och då redogörs för elevernas utveckling utifrån de nationella målen och individuella utvecklingsplaner av varierande kvalitet upprättas för eleverna. På vårterminen i årskurs 9 erbjuds elever och föräldrar utvecklingssamtal om de så önskar. Inom nedanstående områden bedömer inspektörerna att styrdokumentens mål och krav inte uppfylls varför området uppföljning av kunskapsresultaten sammantaget bedöms hålla mindre god kvalitet.

Uppföljning av alla ämnen

Enligt läroplanen ska lärarna utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling i samtliga ämnen. I Lunds skola följer lärarna i årskurs 1–6 företrädesvis upp elevernas kunskapsutveckling gällande matematik, svenska och engelska. På skolan finns lokala kursplaner konkretiserade utifrån nationella kursplaner för varje ämne och årskurs. Lärare i årskurs 1–6 gör dock inte någon systematisk uppföljning och utvärdering av kunskapsresultaten i samtliga ämnen för den enskilde individen eller på en övergripande nivå. Inspektörerna bedömer att uppföljningen och utvärderingen av elevernas kunskapsresultat i samtliga ämnen måste förbättras. Ett sådant arbete bör ta sin utgångspunkt i samtliga kursplaner.

Utvecklingssamtal

I grundskoleförordningen anges att läraren, eleven och elevens vårdnadshavare minst en gång varje termin ska samtala om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas (utvecklingssamtal). Informationen bör grunda sig på en utvärdering av elevens utveckling i relation till målen i läroplanen och i kursplanerna. I Lunds skola erbjuds elev och vårdnadshavare som så önskar ett utvecklingssamtal på vårterminen i årskurs 9.

Detta är enligt inspektörernas bedömning inte förenligt med kraven varför rektorn måste försäkra sig om att utvecklingssamtal erbjuds alla elever och deras vårdnadshavare i enlighet med förordningens krav.

Individuell utvecklingsplan

Enligt grundskoleförordningen ställs det krav på upprättande av en individuell utvecklingsplan (IUP) för varje elev vid utvecklingssamtalet. Vid utvecklingssamtalet ska läraren i en framtätsyftande individuell utvecklingsplan skriftligt sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. I Lunds skola upprättas utvecklingsplaner av varierande kvalitet och i de exempel som inspektörerna tagit del av saknas kort- och långsiktiga mål som är relaterade till läroplan och kursplaner. Inspektörerna vill påpeka vikten av att det i de individuella planerna ska framgå vilka insatser skolan planerar för eleven. De mål som anges i de planer inspektörerna tagit del av berör ofta elevens beteende snarare än kunskapsutveckling, till exempel ”kämpa på” och ”mindre prat”. Inspektörerna bedömer att innehållet i de individuella utvecklingsplanerna bör utvecklas så att de blir tydliga redskap i elevernas lärande. Se vidare i Skolverkets ”Allmänna råd för den individuella utvecklingsplanen”.

1.3 Bedömning och betygssättning

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om lärarna gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper,
- om lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning,
- om lärarna vid bedömning och betygssättning utgår från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna,
- om lärarna vid betygssättningen utnyttjar all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till kraven i kursplanerna,
- om betyg sätts enligt författningarnas krav,
- om betygs katalog förs enligt bestämmelserna.

Bedömning av området Bedömning och betygssättning:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

I Lunds skola är nationella mål och betygskriterier utgångspunkter för bedömning och betygssättning. Resultaten på nationella ämnesprov i årskurs 9 används också som stöd i lärarnas arbete med bedömning och betygssättning. I inspektionen framkommer att det förekommer samarbete mellan skolor gällande bedömning och betygssättning. Eleverna uppger att de med några undantag uppfattar betygen som rättvisa. Det råder bland annat vissa oklarheter angående vilka bedömningskriterier som gäller för ämnet idrott, vilket rektorn enligt inspektörernas bedömning kan verka för att förtydliga. Inom nedanstående områden bedömer inspektörerna att

styrdokumentens mål och krav inte uppfylls, varför området Bedömning och betygssättning bedöms hålla mindre god kvalitet.

Utgångspunkt vid bedömning och betygssättning

I Lunds skola använder lärarna i årskurs 1–6 begreppet OÄ (orienteringsämnena) i sin undervisning och som beteckning vid schemaläggning. Denna ämnesbeteckning är även väl förankrad hos eleverna. Vid införandet av nya kursplaner 1994 försvann denna ämnesbeteckning och ersattes av NO (naturorienterande ämnen) och SO (samhällsorienterande ämnen). Inspektörerna bedömer att rektorn bör tillse att nu gällande kursplaner och ämnesbeteckningar används på skolan.

Nationella prov

Enligt grundskoleförordningen ska ämnesprov i svenska, engelska och matematik användas i slutet av årskurs 9 för att bedöma elevernas kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning. I Lunds skola har endast 30 procent av eleverna i årskurs 9 deltagit i de nationella proven i matematik 2007. Detta förklaras av skolan med att det funnits bristande kännedom gällande kravet på obligatoriskt genomförande av nationella ämnesprov i årskurs 9. Inspektörerna bedömer att skolan måste tillse att eleverna i årskurs 9 deltar i samtliga nationella ämnesprov.

Betygssättning enligt författningarnas krav

Enligt grundskoleförordningen ska betyg sättas av läraren med utgångspunkt i kursplanernas mål och betygskriterierna. Målen i kursplanerna tillsammans med betygskriterierna anger kunskapskraven för respektive ämne/ämnesblock. För grundskolan gäller att betyget Godkänt ska motsvara de mål som eleverna enligt kursplanerna ska ha uppnått i ämnena i slutet av det nionde skolåret. Betygskriterierna för Väl godkänt och Mycket väl godkänt ska precisera vilka kunskaper som krävs för respektive betyg. När betyg sätts innan ett ämne eller ett ämnesblock avslutats, ska de kunskaper bedömas som eleven inhämtat i ämnet fram till och med den aktuella terminen. Denna bedömning sker utifrån mål som bestämts lokalt med hänsyn tagen till de mål som eleven ska ha nått då ämnet avslutas. Även för de högre betygen gäller att bedömningen ska ske utifrån betygskriterier som bestämts lokalt när den görs vid tidpunkter då ämnet eller ämnesblocket inte avslutats. Betyget i årskurs 8 talar om vilket kunnande eleven visat med avseende på de mål och betygskriterier som fastställts lokalt vid betygssättningstillfället. I Lunds skola finns lokala betygskriterier framtagna. I inspektionen framgår i samtal med elever att det i årskurs 8 inte går att få betyget MVG i ett visst ämne. Läraren anger som skäl att det kan bli svårigheter om betyget behöver sänkas i årskurs 9. Rektorn känner inte till grunderna för betygssättningen och bestrider inte att detta kan förekomma. Enligt inspektörernas bedömning måste rektorn försäkra sig om att betygssättningen fullt ut sker enligt förordningens krav.

Enligt grundskoleförordningen ska ett skriftligt omdöme ges om en elev inte når upp till de mål i ett ämne som enligt kursplanen ska ha uppnåtts i slutet av det nionde skolåret. Av omdömet ska elevens kunskapsutveckling i ämnet eller ämnesblocket framgå. Dessutom kan de stödåtgärder som har vidtagits framgå. Omdömet ska undertecknas av läraren. I Lunds skola utarbetas skriftliga omdömen som fullt ut uppfyller förordningens krav.

Dock har inspektörerna tagit del av några skriftliga omdömen som tar sin utgångs-

punkt i elevens svagheter i stället för styrkor och även saknar en beskrivning av elevens kunskapsutveckling. Skolan måste försäkra sig om att alla elever får skriftliga omdömen som motsvarar förordningens krav.

1.4 Genomförande av utbildningen

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning,
- om organisation och arbetssätt ger utrymme för olika kunskapsformer,
- om eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet,
- om eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former,
- om undervisningen är allsidig och saklig,
- om de som arbetar i skolan samverkar för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande,
- om skolan samverkar med arbetslivet och närsamhället,
- om arbetet i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Bedömning av området Genomförande av utbildningen:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektörerna bedömer att området Genomförande av undervisningen är av god kvalitet. Detta är en sammanvägd bedömning som främst grundar sig på att lärarna i Lunds skola är medvetna om vikten av att variera sin undervisning och att organisera den på olika sätt, även om oklarheter angående strävansmålen finns. Eleverna ges möjlighet till inflytande över sitt eget lärande och får kunskaper om demokratins principer. I förskoleklasserna bedrivs en verksamhet som inriktas på att vara ett möte mellan förskolans och skolans pedagogik. Verksamheten har ett varierat innehåll där lek, språkträning, rörelse och utomhusaktiviteter är viktiga delar. Inom nedanstående områden bedömer dock inspektörerna att styrdokumentens mål och krav inte uppfylls.

Utbildningens inriktning

I läroplanen anges bl.a. att skolan ska sträva mot att varje elev utvecklar nyfikenhet och lust att lära. Vidare att varje elev lär sig lyssna, diskutera, argumentera och använda sina kunskaper som redskap för att formulera och pröva antaganden och lösa

problem, samt att reflektera över erfarenheter och kritiskt granska och värdera påstående och förhållanden. De lektionsbesök och samtal som inspektörerna genomfört visar att eleverna ges möjlighet till ovanstående även om graden av detta är lärarberoende. I intervjuer och samtal framkommer dock att det finns en osäkerhet kring hur man som lärare ska förhålla sig till strävansmålen som utgångspunkt för planering och genomförande av undervisningen, vilket kan ha sin förklaring i att dessa mål inte diskuteras på en skolövergripande nivå. Rektorn bör enligt inspektörerna försäkra sig om att undervisningen bedrivs i enlighet med läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot.

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om undervisningen anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande,
- om särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet,
- om det vid behov av särskilda stödåtgärder alltid utarbetas åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Bedömning av området Anpassning av verksamheten till elevernas behov:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektörerna bedömer att området Anpassning av verksamheten till elevernas behov är av god kvalitet. Detta är en sammanvägd bedömning som främst grundar sig på att i Lunds skola finns utarbetade rutiner för att identifiera och vidta åtgärder för elever i behov av särskilt stöd, och för de elever som riskerar att inte nå målen utarbetas åtgärdsprogram. Innehållet i dessa bör dock förbättras. Enligt lärare, elever och föräldrar görs anpassningar till elevers olika förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Inom nedanstående områden bedömer inspektörerna att styrdokumentens mål och krav inte uppfylls.

Åtgärdsprogram

Enligt grundskoleförordningen ska rektorn se till att en utredning inleds om det framkommer uppgifter om att en elev kan ha behov av särskilda stödåtgärder. Om utredningen visar att eleven är i behov av särskilda stödåtgärder ska rektorn se till att ett åtgärdsprogram utarbetas. Av åtgärdsprogrammet ska framgå vilka elevens behov är, hur behoven ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. I de åtgärdsprogram som inspektörerna tagit del av i Lunds skola saknas en beskrivning av vilka elevens behov är och hur de planerade åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Inspektörerna bedömer därför att skolans åtgärdsprogram bör förbättras med avseende på innehåll. Se vidare i Skolverkets ”Allmänna råd för arbetet med åtgärdsprogram”

2 NORMER OCH VÄRDEN

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dessa komma till uttryck i vardaglig handling.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan utgör en trygg miljö,
- om skolan har en studiemiljö som är inriktad på lärande och ger stöd åt att utveckla kunskaper,
- om skolan/lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete,
- om skolan har ordningsregler som är utarbetade i samverkan med personal, elever och företrädare för elevernas vårdnadshavare,
- om skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med författningarna och dess mål och åtgärder är synliga i det dagliga arbetet.

Bedömning av området Normer och värden i studiemiljö och samvaro:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektörerna bedömer att området normer i studiemiljö och samvaro är av god kvalitet. Detta är en sammanvägd bedömning som främst grundar sig på att Lunds skola enligt de elever, lärare och föräldrar som inspektörerna talat med uppfattas som trygg och att arbetsro till största delen råder. Detta noteras även av inspektörerna vid inspektionstillfället. På skolan pågår regelbundet ett värdegrundsarbete i samtliga klasser. Värdegrundsarbetet är väl förankrat inom skolan hos elever och personal. I klasserna används olika metoder för samtal och övningar kring arbetet med värdegrundsfrågor. Vid eventuella konflikter vidtar skolan åtgärder för att förhindra dessa. Inom nedanstående områden bedömer dock inspektörerna att styrdokumentens mål och krav inte uppfylls.

Ordningsregler

Rektorn har enligt grundskoleförordningen ansvar för att det finns ordningsregler för varje skola och att dessa utarbetas och följs upp under medverkan av lärare och övrig personal samt företrädare för elever och föräldrar. Det är viktigt att alla kän-

ner sig involverade i arbetet med att utforma dessa ordningsregler, så att alla kan känna sig solidariska med de överenskommelser som görs. I Lunds skola finns ordningsregler som eleverna varit delaktiga i framtagandet av. Föräldrar har dock inte medverkat i detta arbete. Inspektörerna bedömer att detta inte är i överensstämmelse med förordningen och måste åtgärdas.

Likabehandling

Enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever ska det finnas en likabehandlingsplan för varje verksamhet. Enligt en särskild förordning omfattar skyldigheten också att denna plan ska arbetas fram, följas upp och ses över under medverkan av elever. Lunds skolas likabehandlingsplan, som inspektörerna tagit del av, innehåller beskrivning av skolans förebyggande arbete mot mobbning och kränkande behandling och en åtgärdsplan vid kränkande handling. Den bedöms dock inte fullt ut uppfylla lagens krav på en likabehandlingsplan. Bland annat saknas en specifik redovisning av verksamhetens behov utifrån en aktuell kartläggning som utgångspunkt för vilka åtgärder som ska genomföras under det kommande året. Vidare saknas även rutiner för uppföljning och dokumentation av ärenden samt en ansvarsfördelning. Eleverna har inte medverkat i arbetet med att ta fram planen. Inspektörerna bedömer därför att likabehandlingsplanen inte uppfyller förordningens krav, vilket måste åtgärdas. Se vidare i Skolverkets Allmänna råd för arbetet med att främja likabehandling (SKOLFS 2006:7).

3 LEDNING OCH KVALITETSARBETE

Inom detta granskningsområde behandlas tillgång till utbildning samt verksamhetens ledning och personal och hur skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Inspektionen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan tar emot elever enligt bestämmelserna,
- om varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar,
- om skolan erbjuder eleverna valmöjligheter i enlighet med författningarna,
- om skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering,
- om eleverna har tillgång till nödvändig utrustning och ändamålsenliga lokaler,
- om utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad,
- om verksamheten i förskoleklassen omfattar minst 15 timmar i veckan eller 525 timmar om året.

Bedömning av området Tillgång till likvärdig utbildning:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

I Lunds skola sker följande delar i enlighet med författningarnas krav: mottagande av elev enligt bestämmelserna, lokalernas och utrustningens ändamålsenlighet, eleverna erbjuds studie- och yrkesvägledning, och att omfattningen av verksamheten i förskoleklassen är i enlighet med skollagen. På skolan tas en viss avgift ut av eleverna i samband med att lägerskola anordnas för vissa årskurser. Denna kostnad är att betrakta som obetydlig, men inspektörerna vill påpeka vikten av dessa kostnader inte ökar. Inom nedanstående områden bedömer dock inspektörerna att styrdokumentens mål och krav inte uppfylls varför området Tillgång till likvärdig utbildning som helhet bedöms hålla mindre god kvalitet.

Garanterad undervisningstid

Enligt grundskoleförordningen ska svenska som andraspråk vid behov anordnas för de elever som har ett annat språk än svenska som modersmål. Inspektionen visar att Lunds skola inte ger undervisning i svenska som andraspråk som ett eget ämne utan endast som stöd i ämnet svenska. Inspektörerna bedömer att detta inte är i enlighet med förordningens krav och måste åtgärdas. Detta behandlas också i den övergripande kommunrapporten.

I grundskolans kursplaner finns mål som eleverna ska uppnå i de olika ämnena innan de slutar årskurs 5. I Lunds skola erbjuds eleverna inte någon undervisning i ämnet hem- och konsumentkunskap förrän i årskurs 8. De ges således inte möjlighet att nå de nationella kursplanernas mål att uppnå i årskurs 5 i detta ämne, vilket skolan måste åtgärda.

Utbildningens omfattning regleras i grundskolans timplan. Under inspektionen framkommer oklarhet huruvida eleverna får den garanterade undervisningstid som timplanen anger. I skolans timplan anges att eleverna ska ha ett visst antal timmar som elevens val i årskurs 1–9. I Lunds skola ges elevens val enbart i årskurs 4–9 vilket enligt skolans egen fördelning av timmar inte motsvarar den totala nationellt fastställda tiden för elevens val. Inspektörerna bedömer därmed att eleverna inte ges den garanterade undervisningstid som författningarna anger, vilket måste åtgärdas.

Valmöjligheter

Enligt grundskoleförordningen ska eleverna som språkval erbjudas minst två av de moderna språken franska, spanska och tyska. Om eleven och elevens vårdnadshavare önskar det ska i stället för moderna språk erbjudas bland annat engelska och svenska som språkval. I Lunds skola kan eleven endast välja språkvalen engelska och svenska om extra stöd i dessa ämnen bedöms nödvändiga och valet ska enligt skolans språkvalsblankett göras i samråd med klassföreståndaren. Skolans hantering av språkval strider i detta avseende mot grundskoleförordningen och måste åtgärdas. På skolans blankett för språkval framgår även att eleven måste vara beredd att

ta sitt andrahandsval om det är färre än fem elever på skolan som valt det språk eleven valt i första hand. Inspektörerna vill påpeka att skolan i samverkan med andra skolor är skyldig att anordna erbjudet språkval om minst fem elever i kommunen valt språket. Det ankommer på rektorn att undersöka om det finns minst fem elever i kommunen. Detta behandlas även i den övergripande kommunrapporten.

3.2 Personalens utbildning och kompetensutveckling

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver,
- om skolans pedagogiska personal har nödvändiga insikter i de föreskrifter som styr utbildningen,
- om skolans pedagogiska personal får den kompetensutveckling som de behöver för att kunna utföra sina arbetsuppgifter på ett professionellt sätt,
- om rektor genom utbildning och erfarenhet har förvärvat pedagogisk insikt.

Bedömning av området Personalens utbildning och kompetensutveckling:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektörerna bedömer att området Personalens utbildning och kompetensutveckling är av god kvalitet. Detta är en sammanvägd bedömning som främst grundar sig på att i Lunds skola har, enligt rektorn, 97 procent av lärarna i dagsläget utbildning för de ämnen de undervisar i. Lärarna ges möjlighet till kompetensutveckling utifrån skolans behov. Rektorn har pedagogisk utbildning och flerårig erfarenhet av arbete inom skolan.

3.3 Rektors ansvar

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om rektor håller sig förtrogen med det dagliga arbetet,
- om rektor som pedagogisk ledare tar det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen,
- om rektorn tar ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen,
- om rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.
- om lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg följs.

Bedömning av området Rektors ansvar:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Inspektionen visar att rektorn i Lunds skola är förtrogen med den verksamhet han leder. I Lunds skola pågår ett regelbundet värdegrundsbete, eleverna har inflytande över sitt lärande och undervisningens anpassas efter elevers olika behov och erfarenheter. På skolan finns rutiner för hur registerkontrollen ska genomföras. Rektorn gör dock inte på skolnivå någon systematisk uppföljning av kunskapsresultaten och på skolan finns områden som behöver förbättras varför området Rektors ansvar som helhet bedöms hålla mindre god kvalitet.

Nedanstående områden bedöms inte fullt uppfylla styrdokumentens mål och krav.

Rector som pedagogisk ledare

Enligt skollagen vilar det på rektorn att särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Som pedagogisk ledare i skolan har rektorn, enligt läroplanen, det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen. Mot bakgrund av att bland annat uppföljning och utvärdering av skolans resultat på övergripande nivå saknas, att eleverna inte ges möjlighet att nå målen för samtliga ämnen i årskurs 5, att eleverna inte får sin garanterade undervisningstid samt avsaknaden av ett systematiskt kvalitetsarbete bör rektorn ta ett tydligare ansvar för det pedagogiska ledarskapet på skolan så att alla elever på ett bättre sätt ges likvärdiga förutsättningar. Inspektörerna bedömer därför att det pedagogiska ledarskapet bör förbättras.

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering av skolans resultat

Enligt läroplanen har rektorn ansvar för skolans resultat och för att dessa följs upp och utvärderas i relation till bland annat de nationella målen. Det är således nödvändigt att en samlad bild finns av elevernas resultat på skolnivå. Kursplanernas mål att uppnå anger den kunskapsnivå som alla elever minst ska uppnå efter det femte skolåret i samtliga ämnen. I Lunds skola finns ingen samlad bild av huruvida eleverna i årskurs 5 når dessa mål eller inte. Utöver resultaten från de nationella ämnesproven i årskurs 5, kan skolan inte redogöra för hur stor andel av eleverna som uppnår de nationella målen i årskurs 5 i kursplanernas samtliga ämnen. Elevernas kunskapsresultat i årskurs 9 används inte av rektorn som underlag för uppföljning och utvärdering.

Inspektionen visar vidare att det inte görs regelmässiga uppföljningar och analyser kring eventuella skillnader i kunskapsresultat för olika grupper av elever som kan behöva uppmärksammas extra i undervisningen. Inspektörerna bedömer att skolan inte gör någon systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsutveckling i förhållande till läroplanens och kursplanernas mål i årskurserna 5 och 9 i samtliga ämnen, vilket måste åtgärdas. Det är rektorns ansvar att ett sådant arbete sker.

Rektors beslutsfattande

Enligt grundskoleförordningen ska beslut om elevs placering i särskild undervisningsgrupp fattas av styrelsen efter samråd med eleven och elevens vårdnadshavare. Beslut ska innefatta en fullföljdshänvisning med information om att beslutet kan överklagas till Skolväsendets överklagandenämnd. Beslutanderätten angående placering i särskild undervisningsgrupp är i Hudiksvalls kommun delegerad till rektor. I Lunds skola får ett antal elever i behov av särskilt stöd sin huvudsakliga undervisning i en särskild undervisningsgrupp. Några beslut angående dessa placeringar har inte fattats. Detta är inte i överensstämmelse med förordningens krav och måste åtgärdas.

3.4 Kvalitetsarbete

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder, för att förbättra måluppfyllelsen,
- om kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som innehåller en bedömning av i vilken mån de nationella målen för utbildningen nåts och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för att öka måluppfyllelsen.

Bedömning av området Kvalitetsarbete:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Inspektörerna bedömer att området Kvalitetsarbete sammantaget är av mindre god kvalitet. Bedömningen grundar sig att det i Lunds skola inte bedrivs något systematiskt kvalitetsarbete på en övergripande nivå och att det finns brister i kvalitetsredovisningen. Kvalitetsredovisningen har inte heller tagits fram under medverkan av elever och föräldrar.

Inom nedanstående områden bedömer inspektörerna att styrdokumentens mål och krav inte uppfylls.

Systematiskt kvalitetsarbete

Kommunen har enligt författningarna ansvar för att skolans verksamhet utvecklas så att den svarar mot nationella mål och riktlinjer. Den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att skolan utvecklas kvalitativt. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. I Lunds skola saknas enligt lärarna ett systematiskt kvalitetsarbete där arbete och resultat regelbundet följs upp och utvärderas på en övergripande nivå samt att åtgärder utifrån detta planeras så att de nationella målen för utbildningen nås. Detta bekräfs.

tas även av rektorn. Inspektörerna bedömer därför att skolan bör förbättra sitt systematiska kvalitetsarbete.

Kvalitetsredovisning

Enligt förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet ska varje skola, förskola och fritidshem årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen, utvärderingen och utvecklingen av verksamheten. Kvalitetsredovisningen ska innehålla en bedömning av i vilken mån de nationella målen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. Arbetet med kvalitetsredovisningen syftar också till att ge information om hur väl verksamheten lyckas med sitt uppdrag. I förordningen ställs krav på elevers och personals medverkan i arbetet med kvalitetsredovisningen. Även elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta. Det ställs också krav på att uppföljning och utvärdering av skolans likabehandlingsplan ska redovisas i kvalitetsredovisningen. Lunds skola har en kvalitetsredovisning som innehåller ett antal redovisningar av skolans måluppfyllelse i vissa delar samt förslag till förbättringsåtgärder. Redovisningen innehåller inte några kunskapsresultat för årskurs 5 utöver resultaten på nationella ämnesprov i matematik och engelska. Följaktligen redovisas inte heller någon uppföljning, utvärdering och planering av åtgärder på skolnivå utifrån kunskapsresultaten i övriga ämnen. Skolan har inte redovisat någon uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplanen. I kvalitetsredovisningen redogörs för resultaten av en enkät där elever i årskurs 5 och 9 deltagit. Detta bedöms inte motsvara förordningens krav på elevers medverkan i arbetet med kvalitetsredovisningen. Föräldrarna har inte givits möjlighet att delta. Inspektörerna bedömer därför att kvalitetsredovisningen inte uppfyller förordningens krav, vilket måste åtgärdas.

2008-09-25 Stockholm

Ann-Sofi Pihlgren

Marie Morin